

Verzuimcijfers mbo 2022

Sectorrapportage over ziekteverzuim van mbo-personeel

Auteurs

Jurriaan Berger
Julia Marthaler

2 juni 2023

Inhoudsopgave

0. Samenvatting	3
1. Inleiding	4
2. Verzuimpercentage	6
3. Meldingsfrequentie	11
4. Nulverzuim	14
5. Gemiddelde verzuimduur	17
Bijlage 1 Nadere uitsplitsingen	21
Bijlage 2 Toelichting bij berekeningen	25

0. Samenvatting

Kerngegevens

De totale aantallen personeelsleden, fte's, fte's ziekmelding en overige kengetallen in het mbo waar deze rapportage op gebaseerd is zijn als volgt voor 2022.

Aantal werknemers gemiddeld	59.605,3
Aantal werknemers totaal ¹	69.964
Aantal fte	45.053,2
Aantal fte ziek	2.843,0
Aantal fte seniorenverlof	504,2
Aantal ziekmeldingen	54.630
Aantal herstelmeldingen	54.313
Aantal nul-verzuimers	34.403

Uitkomsten

Over 2022 zijn de uitkomsten op de vier verzuimmaten als volgt.

	mbo totaal	roc's	beroepscolleges
Verzuimpercentage	6,3%	6,4%	6,0%
Meldingsfrequentie per jaar	0,92	0,89	1,07
Nulverzuim	49,2%	49,7%	45,9%
Gemiddelde verzuimduur	29,0 dagen	29,6 dagen	25,6 dagen

Deze rapportage geeft definities, achtergronden en uitsplitsingen van deze cijfers.

¹Totaal betekent: op enig moment in 2022 in dienst. Het aantal werknemers gemiddeld (de rij boven het totaal) betekent: het gemiddelde van de 12 maanden, waarbij we per maand kijken hoeveel werknemers er op enig moment in die maand in dienst waren. De verzuimfrequentie is gebaseerd op het gemiddeld aantal werknemers, het nulverzuim op het totaal.

1. Inleiding

Deze rapportage bevat gegevens over het ziekteverzuim in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), gemeten over het jaar 2022. CAOP voerde de verzameling en analyse van gegevens uit in opdracht van de Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds Mbo (SOM).

Respons

De gegevens zijn afkomstig uit de personeelsadministratie van mbo-instellingen. Uiteindelijk hebben 47 instellingen bruikbare data aangeleverd. Voor alle geleverde data is conform de AVG een verwerkersovereenkomst gesloten tussen de leverende instelling en het CAOP als verwerker. De respons bestond uit 36 roc's, 10 beroepscolleges² en één instelling die deels in beide categorieën valt.

Definities

De dataverzameling vindt plaats conform een protocol³, waarin exact is gespecificeerd wat op welke manier moet worden aangeleverd. Deze gegevens worden conform de *Toolkit Verzuimregistratie en -analyse BVE 2022* verwerkt tot totaalcijfers. Deze rapportage geeft vier kengetallen weer, die in de Toolkit als volgt zijn gedefinieerd:

- **Verzuimpercentage:** het deel van de werktijd dat verloren is gegaan wegens ziekteverzuim in een periode (in dit geval: maand, kwartaal en jaar).

In formule: *gewogen dagen verzuim / gewogen dagen beschikbaar*.

Waarbij *gewogen dagen verzuim* = de kalenderdagen dat iemand beschikbaar is, d.w.z.

(werktijdfactor min evt. seniorenverlof) x arbeidsongeschiktheidspercentage x kalenderdagen in de periode. En *gewogen dagen beschikbaar* = (werktijdfactor min evt. seniorenverlof) x kalenderdagen in de periode.

- **Meldingsfrequentie:** gemiddeld aantal ziekmeldingen per persoon in een periode, omgerekend naar jaarbasis.

In formule: ((Aantal ziekmeldingen / gemiddeld aantal werknemers) / aantal maanden in rapportageperiode) x 12.

- **Nulverzuim:** percentage van het totaal aantal medewerkers in een periode dat zich niet ziek heeft gemeld.

De formule is: Aantal werknemers dat niet ziek is geweest / totaal aantal werknemers in periode.

- **Gemiddelde verzuimduur:** gemiddelde lengte van het verzuim in kalenderdagen, gemeten over de verzuimgevallen die in een bepaalde periode zijn beëindigd (oftewel herstelmeldingen).

In formule: som aantal dagen verzuim / som aantal herstelmeldingen.

Bijlage 2 bij dit rapport geeft aanvullend aan de Toolkit details van reparaties en beslissingen die in de analysefase zijn doorgevoerd om de berekeningen zo accuraat mogelijk uit te voeren.

² Deze indeling in roc's en beroepscolleges is vastgelegd in de Wet Bestuurlijke Harmonisatie Beroepsonderwijs, en vervangt per 1 augustus 2022 de oude driedeling (roc's, aoc's, vakinstellingen).

³ Protocol personele verzuiminformatie mbo, versie 2022.10.01.

Bronnen

Naast de mbo-verzuimcijfers over 2022 maakt deze rapportage vergelijkingen in de tijd en met andere sectoren. De bronnen hiervoor zijn als volgt.

- Vergelijkingen in de tijd zijn gebaseerd op de *eerdere sectorrapportages*, over 2018 t/m 2021, die Merces maakte voor SOM.
- Vergelijkingssectoren: cijfers voor heel Nederland, publieke sector⁴ en onderwijssector zijn afkomstig van het CBS (data uit kwartaalenquête⁵).
- Vergelijkingssector hbo: rapportage Zestor: *Ziekteverzuim in het hbo; verzuimgegevens 2022*, april 2023.

Een vergelijking met het vo was ook gepland, aangezien dit naast het hbo een ‘aanpalende’ sector van het mbo is. Over het vo worden jaarlijks sectorrapportages gepubliceerd, op basis van DUO-gegevens. Deze wordt echter pas in het najaar gepubliceerd. Aangezien 2021 over heel Nederland een ander beeld van het verzuim geeft dan 2022, hebben we besloten niet te vergelijken met het vo⁶.

Leeswijzer

De hoofdstukken 2-5 behandelen steeds één kengetal rondom verzuim. Ieder kengetal wordt weergegeven in de tijd (maanden en kwartalen in 2022), en uitgesplitst naar achtergrondkenmerken. Vervolgens wordt de vijfjaarstrend van dat kengetal getoond, en wordt het waar mogelijk vergeleken met de genoemde vergelijkingssectoren.

⁴ Gedefinieerd als: alle niet-commerciële dienstverlening, sectoren O-U in de standaard bedrijfsindeling SBI.

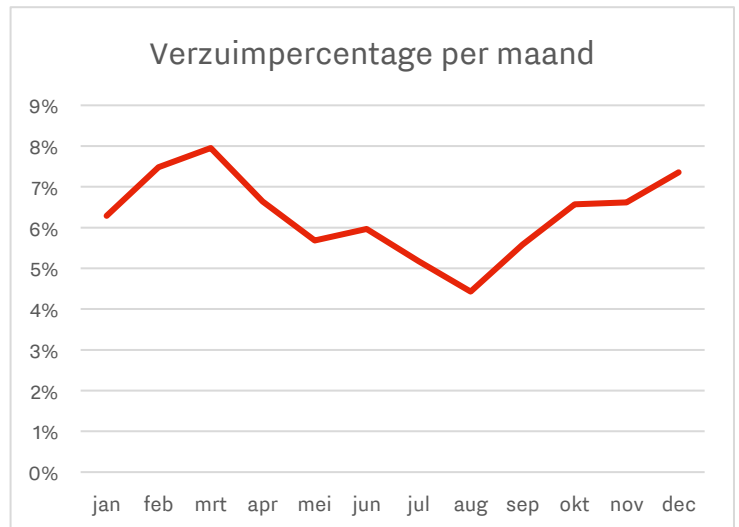
⁵ Aangepaste tabel op basis van <https://opendata.cbs.nl/statline/?ts=1588842622385#/CBS/nl/dataset/80072ned/table>

⁶ Naast verzuimrapportages op basis van registerdata (werkgeverszijde) zijn er verzuimcijfers afkomstig uit werknemersenquête⁶. De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) is hiervan een bekend voorbeeld. Aangezien we structurele verschillen zien in uitkomsten tussen deze twee manieren van bevragen is besloten om NEA-gegevens over het vo niet als vergelijkingsmateriaal te gebruiken.

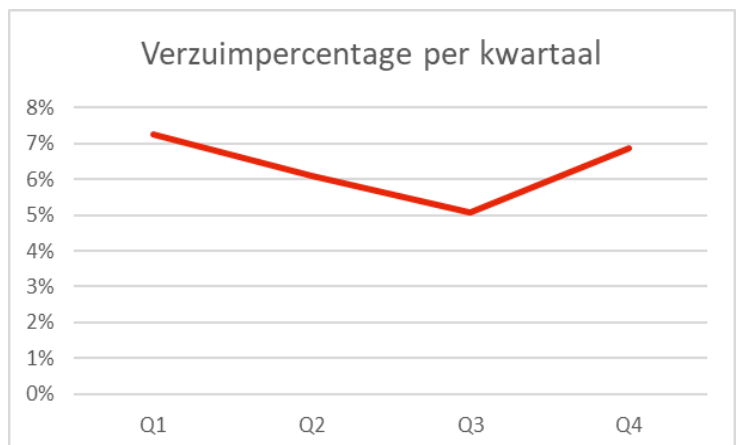
2. Verzuimpercentage

2.1 Verzuimpercentage in 2022, per maand en kwartaal

Periode	Verzuimpercentage
Januari	6,3%
Februari	7,5%
Maart	8,0%
April	6,6%
Mei	5,7%
Juni	6,0%
Juli	5,2%
Augustus	4,4%
September	5,6%
Oktober	6,6%
November	6,6%
December	7,4%

Periode	Verzuimpercentage
Q1	7,2%
Q2	6,1%
Q3	5,1%
Q4	6,9%

Periode	Verzuimpercentage
2022	6,3%

- Het ziekteverzuim in het mbo in 2022 is 6,3%. Dat is aanmerkelijk meer dan in 2021 (zie paragraaf 2.4).
- Er is een fluctuatie van het verzuimpercentage door de maanden heen te zien. In maart is de grote piek en richting het einde van het jaar loopt het percentage weer verder op.
- Het eerste kwartaal van 2022 had een hoog verzuimpercentage (7,2 procent), wat mede komt doordat het hoogste percentage van het jaar in maart viel.

2.2 Uitsplitsingen verzuimpercentage

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
0-24	2,0%	2,7%	2,5%
25-34	3,6%	6,2%	5,2%
35-44	4,3%	6,7%	5,7%
45-54	5,0%	7,0%	6,1%
55-64	7,6%	8,7%	8,1%
65+	7,8%	9,0%	8,3%
Totaal	5,4%	7,0%	6,3%

- Naar leeftijd zijn er twee 'sprongen': 25-34 en 55-64 laten een groter verzuim zien dan de categorie eronder, waarna het ziekteverzuim minder sterk stijgt in de categorieën erboven.
- Vrouwen (7,0 procent) hebben een hoger verzuimpercentage dan mannen (5,4 procent). Vooral in de leeftijdscategorie 25-34 is het verschil tussen deze twee groepen groot (2,6 procentpunt).

Functiecategorie	Man	Vrouw	Totaal
OBP	5,6%	6,7%	6,2%
OP	5,3%	7,3%	6,4%
Totaal	5,4%	7,0%	6,3%

- Het verschil tussen ondersteunend/beheerspersoneel (OBP) en onderwijzend personeel (OP) is klein.
- Wel valt op dat het verschil naar geslacht bij OP hoger is dan bij OBP (2,0 resp. 1,1 procentpunt).

Leeftijd	OBP	OP	Totaal
0-24	2,0%	3,3%	2,5%
25-34	4,8%	5,4%	5,2%
35-44	5,6%	5,8%	5,7%
45-54	6,2%	6,1%	6,1%
55-64	8,1%	8,2%	8,1%
65+	7,9%	8,7%	8,4%
Totaal	6,2%	6,4%	6,3%

- De eerdergenoemde 'sprongen' bij de leeftijdscategorieën 25-34 en 55-64 zijn bij OBP en OP vrijwel even sterk zichtbaar.
- Het verschil tussen OBP en OP is het sterkst bij de jongste en oudste medewerkers.

Soort mbo-instelling	Verzuimpercentage
Roc	6,4%
Beroepscollege	6,0%
<i>Totaal</i>	<i>6,3%</i>

- Bij medewerkers aan roc's is het verzuimpercentage hoger dan bij medewerkers aan beroepscolleges.
- Nadere uitsplitsingen (opgenomen in bijlage 1) laten zien dat in roc's het verschil naar geslacht groter is, en dat de piek in ziekteverzuim bij vrouwen van 25-34 jaar in roc's wat hoger ligt dan in beroepscolleges. Het verschil OBP-OP is in beroepscolleges juist iets groter (OBP heeft daar een verzuim van 5,8% tegen 6,2% bij OP) en in roc's vrijwel afwezig (6,2%/6,3%).

Bijlage 2 bevat aanvullende tabellen met uitsplitsingen naar drie variabelen tegelijk: een tabel met gegevens uit de eerste drie tabellen hierboven gecombineerd (leeftijd x functie x geslacht) inclusief kleurenschaal die laat zien waar het verzuim relatief hoog en laag is, en vervolgens drie tabellen die soort instelling combineren met de eerste drie tabellen. Dit geldt voor alle kengetallen, ook die van de hoofdstukken 3, 4 en 5.

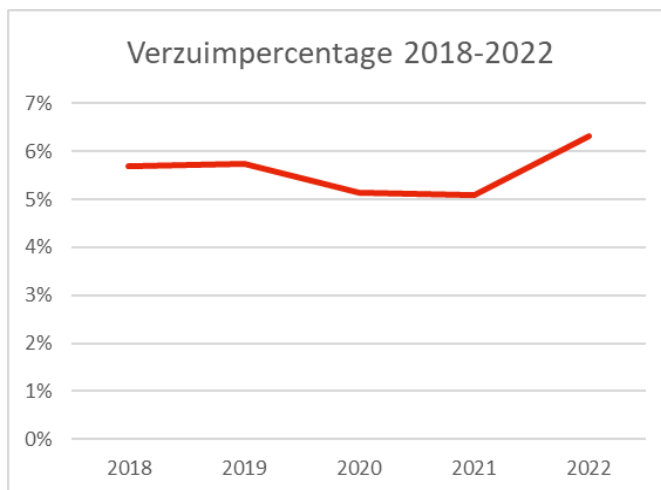
Tot slot splitsen we het verzuimpercentage naar *verzuimduurklasse*, d.w.z. hoe lang het verzuim heeft geduurd in kalenderdagen. Vanwege de splitsing is het percentage hier met twee decimalen weergegeven. De vier categorieën tellen op tot het totale verzuimpercentage.

Verzuimduurklasse	Verzuimpercentage
kort (1 t/m 7 dagen)	0,63%
middel (8 t/m 42 dagen)	1,00%
lang (43 t/m 365 dagen)	3,20%
extra lang (meer dan 365 dagen)	1,48%
<i>Totaal</i>	<i>6,31%</i>

- Driekwart van de ziekte-dagen en daarmee van het verzuimpercentage (4,7 van de 6,3 procent) is het gevolg van lang of extra lang verzuim.
- Kort verzuim komt qua meldingen het vaakst voor (zie hoofdstuk 5) maar beslaat niet meer dan 10% van de totale ziekte-dagen.

2.3 Vijfjaars-ontwikkeling verzuimpercentage

Jaar	Verzuimpercentage
2018	5,7%
2019	5,7%
2020	5,1%
2021	5,1%
2022	6,3%

- In de coronajaren 2020 en 2021 was het verzuimpercentage van de mbo-sector lager dan de jaren ervoor. In 2022 is het gestegen tot boven het niveau van de pre-coronajaren.

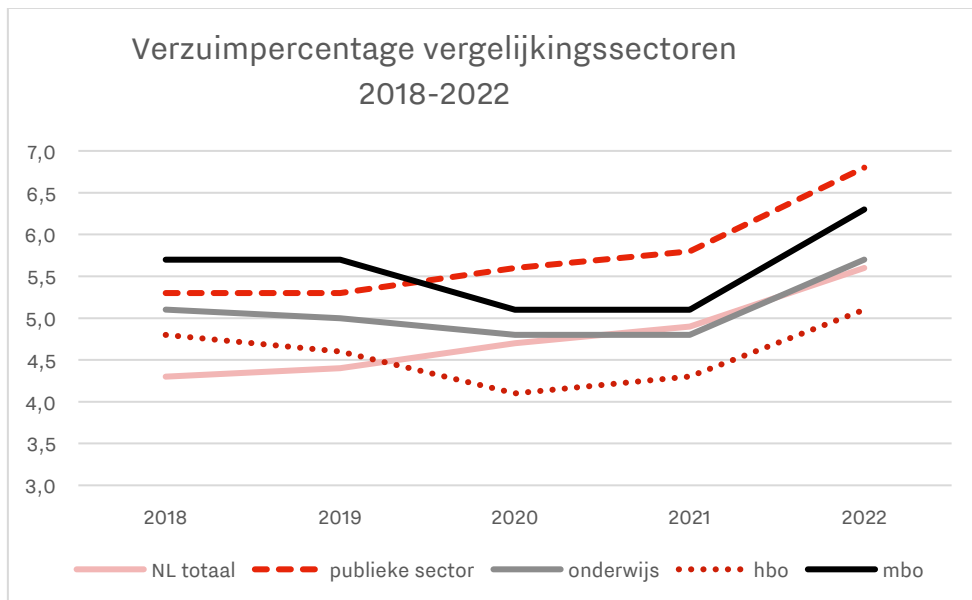
2.4 Vergelijking met andere sectoren

Sector	Verzuimpercentage
Heel Nederland	5,6%
Publieke sector	6,8%
Onderwijs	5,7%
Hbo ⁷	5,1%
Mbo	6,3%

- De onderwijssector heeft vrijwel hetzelfde verzuim als heel Nederland gemiddeld. Het hbo ligt iets onder het onderwijs-gemiddelde, het mbo er iets boven.
- De publieke sector als geheel heeft het hoogste verzuim.

De meerjarige trend van deze vergelijkingssectoren is in de volgende grafiek weergegeven; de x-as is ingezoomd om de trends beter zichtbaar te maken.

⁷ In de rapportage over het hbo is de definitie van verzuimpercentage als volgt verwoord: 'Het verzuimpercentage geeft het gemiddelde aantal zieke werknemers weer per honderd werknemers.' Dit is een berekening op aantal werknemers, niet op aantal fte, waardoor de verzuimpercentages niet zonder meer vergeleken kunnen worden.

- Het ziekteverzuim is in heel Nederland gestegen in 2022 t.o.v. 2021.
- In het onderwijs, vooral het hbo, geldt daarnaast dat de coronajaren 2020 en 2021 een lager ziekteverzuim kenden dan de jaren ervoor. Het mbo heeft een structureel hoger verzuim dan het hbo, maar laat wel dezelfde meerjarige trend zien.
- De ontwikkeling *binnen* het jaar is in alle sectoren gelijk: het laagste ziekteverzuim is er in het derde kwartaal (zomermaanden).

Over het hbo is het ziekteverzuimpercentage ook naar kenmerken weergegeven (zoals in paragraaf 2.2 hierboven). Als we hbo met mbo vergelijken⁸, valt het volgende op:

- Het ziekteverzuim is bij vrouwen in het hbo 2,0 procentpunt hoger dan bij mannen; vergelijkbaar met het mbo.
- Naar leeftijd laat het hbo ook een vergelijkbare verdeling zien als het mbo: een lichte stijging in het verzuim (0,2 procentpunt) tussen 25 en 54 jaar, en een substantieel hoger ziekteverzuim vanaf 55 jaar.
- In het hbo heeft het ondersteunend personeel een 1,1 procentpunt hoger verzuimpercentage dan onderwijzend personeel. Dat wijkt af van het mbo, waar het OBP een (iets) lager verzuim kent dan OP.
- De verdeling naar verzuimduurklassen is vergelijkbaar; ook in het hbo is (bijna) driekwart van de verzuimdagen⁹ afkomstig van lang en extra lang verzuim.

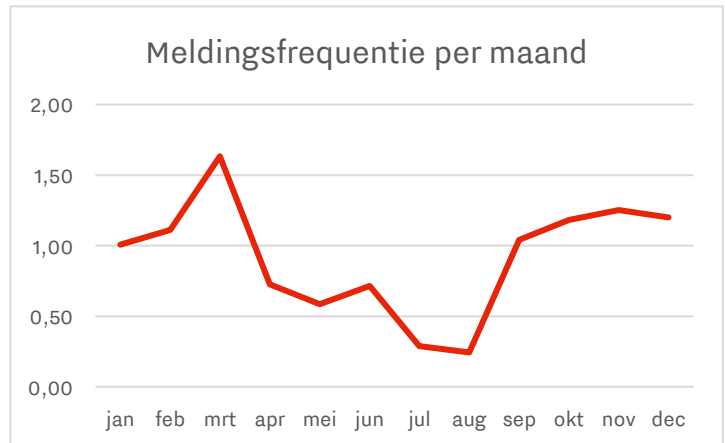
⁸ Het hbo hanteert andere berekeningswijzen, dus de verzuimpercentages zijn niet één op één te vergelijken.

⁹ In het hbo is in een enquête rechtstreeks naar verzuimpercentages voor kort, middellang en lang verzuim gevraagd (met een lagere respons dan het totale verzuimpercentage). De som van deze percentages is hier als basis gebruikt, maar deze is niet gelijk aan het totale verzuimpercentage.

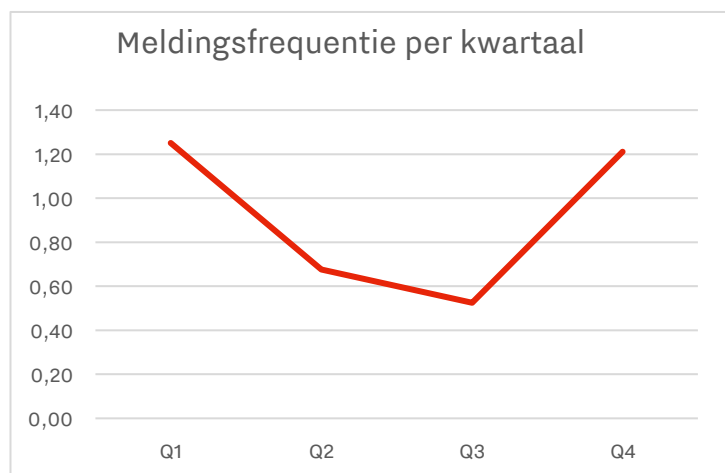
3. Meldingsfrequentie

3.1 Meldingsfrequentie in 2022, per maand en kwartaal

Periode	Meldingsfrequentie
Januari	1,01
Februari	1,11
Maart	1,63
April	0,73
Mei	0,59
Juni	0,71
Juli	0,29
Augustus	0,24
September	1,04
Oktober	1,18
November	1,25
December	1,20

Periode	Meldingsfrequentie
Q1	1,25
Q2	0,68
Q3	0,52
Q4	1,21

Totaal	Meldingsfrequentie
2022	0,92

- De meldingsfrequentie door het jaar heen vertoont een piek in maart, is het laagst in de zomer en stijgt weer tegen het einde van het jaar.
- Over het hele jaar genomen is de meldingsfrequentie 0,92.

3.2 Uitsplitsingen meldingsfrequentie

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
0-24	0,48	0,74	0,65
25-34	0,96	1,12	1,07
35-44	0,89	0,99	0,96
45-54	0,85	0,94	0,91
55-64	0,84	0,93	0,89
65+	0,39	0,50	0,44
Totaal	0,84	0,97	0,92

- Vrouwen hebben een hogere meldingsfrequentie dan mannen. Het verschil is het grootst t/m 35 jaar.
- Hoofdstuk 2 liet zien dat het ziekteverzuimpercentage van 65+-ers het hoogste is van alle leeftijdscategorieën. De meldingsfrequentie blijkt in deze groep echter het laagst van alle leeftijdscategorieën. Dat betekent dat het hogere verzuim te wijten is aan een langere verzuimduur.

Functie categorie	Man	Vrouw	Totaal
OBP	0,76	0,87	0,83
OP	0,89	1,06	0,99
Totaal	0,84	0,97	0,92

- OP meldt zich vaker ziek dan OBP.
- Binnen het OP is het verschil tussen mannen en vrouwen ook wat groter dan binnen OBP.

Leeftijd	OBP	OP	Totaal
0-24	0,46	1,07	0,66
25-34	1,01	1,10	1,07
35-44	0,89	1,01	0,96
45-54	0,84	0,97	0,91
55-64	0,85	0,94	0,90
65+	0,36	0,52	0,44
Totaal	0,83	0,99	0,92

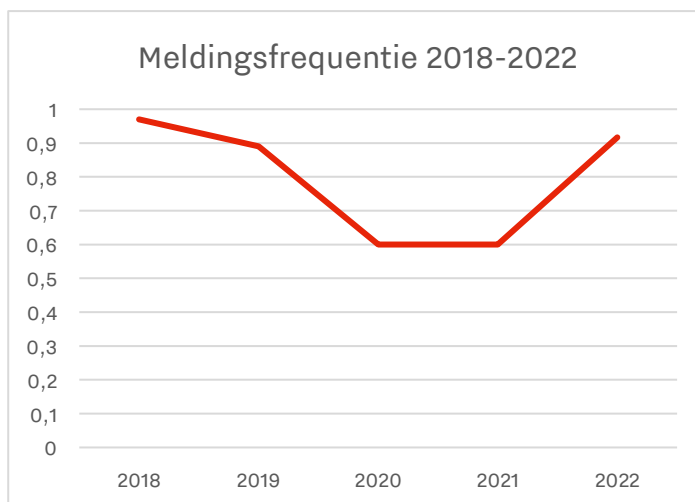
- Binnen het OP is er relatief weinig verschil tussen de leeftijdsgroepen t/m 64 jaar in meldingsfrequentie.
- Het OBP laat een vergelijkbare trend zien, m.u.v. de groep t/m 24 jaar: de meldingsfrequentie van OBP is daar ruim tweemaal zo laag als die van OP.

Soort mbo-instelling	Meldingsfrequentie
Roc	0,89
Beroepscollege	1,07
Totaal	0,92

- Onder medewerkers van de beroepscolleges is er een hogere meldingsfrequentie dan bij de roc-medewerkers.
- Nadere analyse (bijlage 1) leert dat het verschil bij mannen groter is dan bij vrouwen, en bij OP groter dan bij OBP, vooral bij OP jonger dan 35.

3.3 Vijfjaars-ontwikkeling meldingsfrequentie

Periode	Meldingsfrequentie
2018	0,97
2019	0,89
2020	0,60
2021	0,60
2022	0,92

- De meldingsfrequentie vertoont hetzelfde patroon als het ziekteverzuimpercentage: een daling in 2020 en 2021, en in 2022 een stijging.

3.4 Vergelijking met andere sectoren

In het hbo was de meldingsfrequentie (net als het ziekteverzuimpercentage) in 2022 lager dan in het mbo: 0,67 vs 0,92. Net als in het mbo betekende dat in het hbo een stijging t.o.v. 2021. In het hbo was die stijging 0,26, in het mbo zoals de tabel hierboven laat zien 0,32.

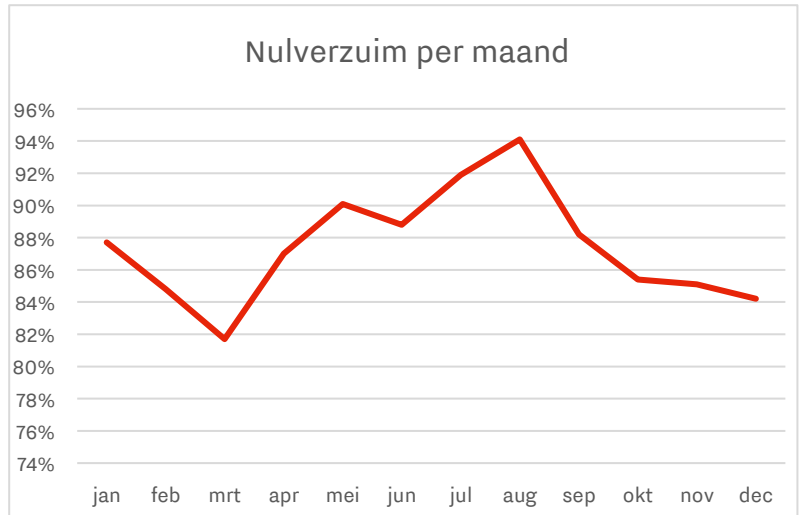
Met andere sectoren kunnen de mbo-cijfers over meldingsfrequentie helaas niet worden vergeleken¹⁰.

¹⁰ Van overige sectoren publiceert het CBS alleen meldingsfrequentie op basis van werknemersenquêtees, die daarmee niet vergelijkbaar zijn met de mbo-cijfers, zie voetnoot 3 bij hoofdstuk 1.

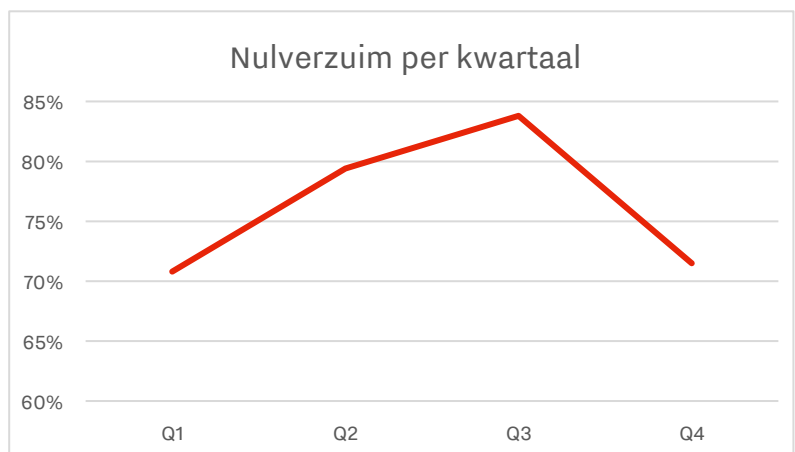
4. Nulverzuim

4.1 Nulverzuim in 2022, per maand en kwartaal

Periode	Nulverzuim
Januari	87,7%
Februari	84,8%
Maart	81,7%
April	87,0%
Mei	90,1%
Juni	88,8%
Juli	91,9%
Augustus	94,1%
September	88,2%
Oktober	85,4%
November	85,1%
December	84,2%

Periode	Nulverzuim
Q1	70,8%
Q2	79,4%
Q3	83,8%
Q4	71,5%

Periode	Nulverzuim
2022	49,2%

- Net iets meer dan de helft van de mbo-medewerkers heeft zich in 2022 tenminste eenmaal ziek gemeld, net iets minder niet.
- Het nulverzuim vertoont een piek in augustus (vakantiemaand), en is het laagst in maart. De ontwikkeling van nulverzuim is daarmee het spiegelbeeld van de ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage.

4.2 Uitsplitsingen nulverzuim

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
0-24	85,3%	76,1%	79,6%
25-34	51,7%	43,0%	46,0%
35-44	49,6%	43,0%	45,4%
45-54	50,2%	44,9%	47,0%
55-64	47,1%	40,5%	43,6%
65+	74,4%	70,0%	72,6%
<i>Totaal</i>	<i>53,4%</i>	<i>46,3%</i>	<i>49,2%</i>

- Naar leeftijd zijn er ruwweg twee categorieën nulverzuim: 43-47% tussen 25 en 65 jaar, en meer dan 70% in de jongste en oudste leeftijdscategorie.
- Vrouwen hebben een lager nulverzuim dan mannen. Dit verschil is het grootst in de leeftijdscategorie 25-34 jaar.

Functiecategorie	Man	Vrouw	Totaal
OBP	60,3%	52,6%	55,5%
OP	47,9%	39,9%	43,2%
<i>Totaal</i>	<i>53,4%</i>	<i>46,3%</i>	<i>49,2%</i>

- OBP kent een hoger nulverzuim dan OP.
- Het verschil in nulverzuim tussen mannen en vrouwen is (evenals bij meldingsfrequentie en ziekteverzuimpercentage) het grootst bij OP.

Leeftijd	OBP	OP	Totaal
0-24	86,8%	55,6%	79,6%
25-34	53,6%	41,3%	46,0%
35-44	50,2%	41,6%	45,4%
45-54	50,4%	43,5%	47,0%
55-64	46,5%	41,0%	43,6%
65+	75,9%	69,1%	72,6%
<i>Totaal</i>	<i>55,5%</i>	<i>43,2%</i>	<i>49,2%</i>

- Het verschil tussen OBP en OP is het grootst bij de jongste en oudste leeftijdscategorie.
- Daartussen daalt het nulverzuim bij OBP geleidelijk, terwijl dat bij OP vrijwel constant blijft. Daardoor is het verschil OBP-OP in de groep 55-64-jarigen het kleinst.

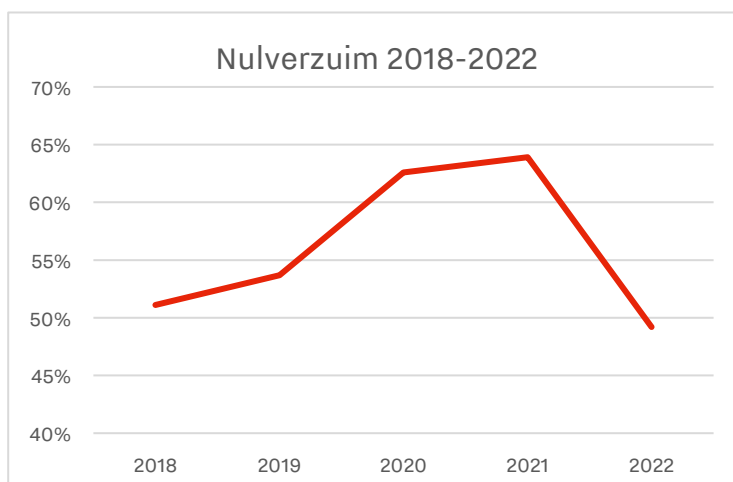
Soort mbo-instelling	Nulverzuim
Roc	49,7%
Beroepscollege	45,9%
<i>Totaal</i>	<i>49,2%</i>

- Onder medewerkers van de roc's is er een hoger nulverzuim dan bij de beroepscollege-medewerkers.
- Dit verschil is iets groter bij mannen dan bij vrouwen, bij jongeren (tot 35) dan bij ouderen, en bij OP dan bij OBP (zie tabellen in bijlage 1).

4.3 Vijfjaars-ontwikkeling nulverzuim

De grafiek geeft (met ingezoomde x-as) de trend in het nulverzuim van de afgelopen vijf jaar.

Periode	Nulverzuim
2018	51,1%
2019	53,7%
2020	62,6%
2021	63,9%
2022	49,2%

- Nulverzuim hangt samen met het ziekteverzuimpercentage en vertoont (daarom) een spiegelbeeldige ontwikkeling: hoger in coronajaren 2020 en 2021, lager in de periode ervoor, en in 2022 nog iets lager dan voor corona.
- Dat betekent dat de stijging van het verzuimpercentage tussen 2021 en 2022 niet alleen te wijten is aan langer verzuim of vaker verzuim per persoon, maar ook aan meer mensen die zich ziek hebben gemeld.

4.4 Vergelijking met andere sectoren

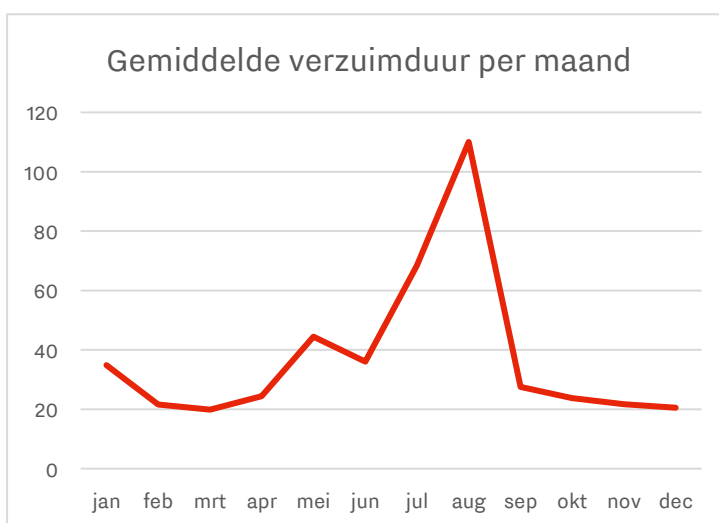
Evenals de meldingsfrequentie is ook nulverzuim in 2022 alleen goed te vergelijken met het hbo. Het hbo blijkt een hoger nulverzuim dan het mbo te hebben: 60,9%, een verschil van ruim 11 procentpunt.

Het hbo laat evenals het mbo een aanzienlijke daling in het nulverzuim zien tussen 2021 en 2022; in 2021 was het nulverzuim in het hbo 72%, 11 procentpunt hoger dan in 2022.

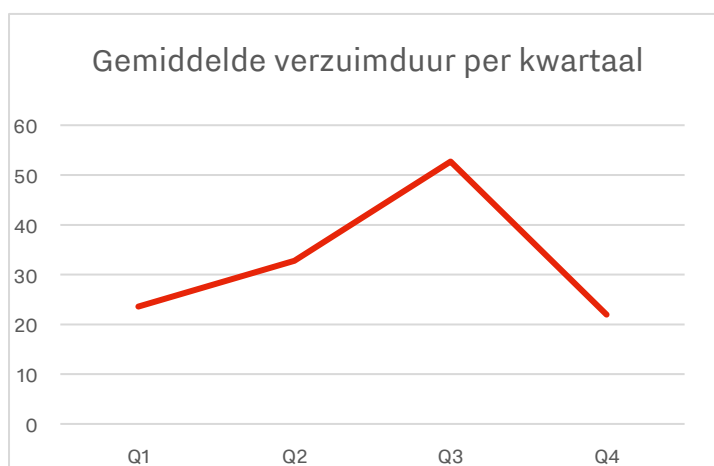
5. Gemiddelde verzuimduur

5.1 Gemiddelde verzuimduur (in dagen) in 2022, per maand en kwartaal

Periode	Gemiddelde verzuimduur
Januari	34,8
Februari	21,6
Maart	19,9
April	24,4
Mei	44,4
Juni	36,0
Juli	68,4
Augustus	110,0
September	27,6
Oktober	23,8
November	21,7
December	20,6

Periode	Gemiddelde verzuimduur
Q1	23,6
Q2	32,8
Q3	52,7
Q4	22,0

Periode	Gemiddelde verzuimduur
2022	29,0

- Gemiddeld waren degenen die zich in 2022 beter meldden 29 dagen ziek.
- De gemiddelde verzuimduur was het laagst in maart, vertoont een grote piek in augustus, en daalde weer tegen het einde van het jaar.
- Verzuimduur wordt gemeten over de verzuimgevallen die zijn *beëindigd* in die maand/dat kwartaal. Dat verklaart die piek ten dele: in de vakantiemaanden is weinig 'activiteit' – degenen die zich beter melden middenin de vakantie zijn degenen die al meerdere maanden daarvoor ziek waren.

Om zicht te geven op de verdeling van het gemiddelde, is de verzuimduur uitgesplitst in vier 'klassen': kort verzuim (1 t/m 7 dagen), middellang verzuim (8 t/m 42 dagen), lang verzuim (43 t/m 365 dagen) en extra lang verzuim (meer dan 365 dagen). De verdeling over die vier klassen van alle in 2022 beëindigde verzuimgevallen is als volgt.

Verzuimduurklasse	Aandeel verzuimgevallen
kort (1 t/m 7 dgn)	60,8%
middel (8 t/m 42 dgn)	29,3%
lang (43 t/m 365 dgn)	8,3%
extra lang (>365 dgn)	1,6%

- Het merendeel van de in 2022 beëindigde verzuimgevallen duurt een week of korter.
- Slechts 10% van de in 2022 beëindigde verzuimgevallen was langer dan zes weken; langdurig verzuim bepaalt zo'n driekwart van het totale verzuimpercentage, zoals hoofdstuk 2 liet zien¹¹.

5.2 Uitsplitsingen gemiddelde verzuimduur

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
0-24	13,3	12,7	12,9
25-34	14,3	22,2	19,8
35-44	18,6	29,0	25,4
45-54	25,9	30,8	29,0
55-64	38,4	40,5	39,6
65+	64,3	67,5	65,8
<i>Totaal</i>	<i>26,6</i>	<i>30,4</i>	<i>29,0</i>

- De gemiddelde verzuimduur stijgt geleidelijk met leeftijd (6-10 dagen erbij in iedere volgende categorie). De leeftijdscategorie 65+ is een uitzondering: de gemiddelde verzuimduur is daar 26 dagen hoger dan de categorie eronder.
- Vrouwen hebben een hogere gemiddelde verzuimduur dan mannen (bijna 4 dagen hoger).
- Het verschil tussen mannen en vrouwen is het grootst in de leeftijdscategorie 25-34 jaar.

Functie categorie	Man	Vrouw	Totaal
OBP	28,6	31,6	30,6
OP	25,3	29,2	27,7
<i>Totaal</i>	<i>26,6</i>	<i>30,4</i>	<i>29,0</i>

- Het verschil tussen mannen en vrouwen is bij OP nauwelijks groter dan bij OBP.

¹¹ In tegenstelling tot dit hoofdstuk zijn t.b.v. de berekening in hoofdstuk 1 *alle* verzuimgevallen in 2022 ingedeeld in verzuimduurklassen, ook de verzuimgevallen die nog liepen op 31 december 2022. Dit sluit aan bij de standaarden van salarisverwerkers en het CBS, zie bijlage 2.

Leeftijd	OBP	OP	Totaal
0-24	15,2	10,7	12,9
25-34	18,7	20,0	19,8
35-44	24,9	25,7	25,4
45-54	31,1	27,0	29,0
55-64	41,8	37,8	39,6
65+	70,0	63,8	65,8
Totaal	30,6	27,7	29,0

- Het verschil tussen OBP en OP is het grootst bij de jongste en oudste leeftijdscategorie, en is vrijwel afwezig in de groepen tussen 25 en 44 jaar.

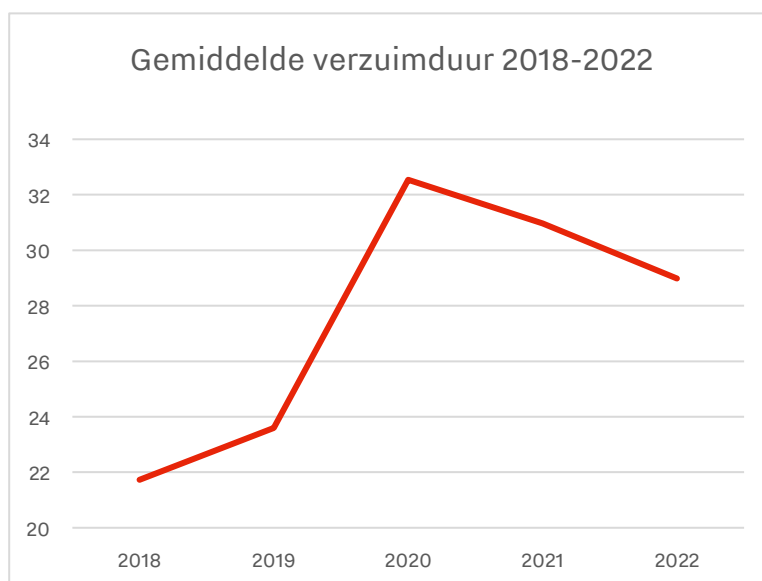
Soort mbo-instelling	Gemiddelde verzuimduur (dagen)
Roc	29,6
Beroepscollege	25,6
Totaal	29,0

- Medewerkers van roc's melden zich gemiddeld 4 dagen langer ziek dan medewerkers van beroepscolleges.
- Dit is de verklaring voor het lagere ziekteverzuim bij beroepscolleges – de vorige hoofdstukken lieten zien dat bij beroepscolleges meer medewerkers zich vaker ziekmelden dan op roc's, maar de gemiddelde duur van die ziekte is dus lager.
- Het verschil tussen roc's en beroepscolleges is het sterkst bij vrouwen van 45-54 jaar, mannen t/m 24 jaar, en OBP t/m 24 jaar.

5.3 Vijfjaars-ontwikkeling gemiddelde verzuimduur

De grafiek laat de trend van de verzuimduur tussen 2018 en 2022 zien (met ingezoomde x-as).

Periode	Gemiddelde verzuimduur (dagen)
2018	21,7
2019	23,6
2020	32,5
2021	31,0
2022	29,0

- De gemiddelde verzuimduur vertoont een afwijkend patroon van het verzuimpercentage. In de coronajaren 2020 en 2021 was het hoger (terwijl het ziekteverzuimpercentage toen lager was), en daalt enigszins (terwijl het ziekteverzuimpercentage stijgt).
- Daaruit is te concluderen dat de stijging van het ziekteverzuimpercentage in 2022 t.o.v. 2021 te wijten is aan *vaker* ziekmelden, niet aan *langer* ziek zijn.

5.4 Vergelijking met andere sectoren

In het hbo was in 2022 de verzuimduur gemiddeld 30,6. Dit is vrijwel gelijk aan de verzuimduur in het mbo. Ten opzichte van de jaren 2020 en 2021 betekende dat in het hbo een daling van ruim 12 dagen. Daarmee is de trend in het hbo dus anders dan in het mbo.

Bijlage 1 Nadere uitsplitsingen

Verzuimpercentage

Funciecategorie x geslacht x leeftijd

leeftijd	OBP		OP	
	M	V	M	V
0-24	1,8%	2,2%	2,8%	3,5%
25-34	4,1%	5,2%	3,3%	6,6%
35-44	4,4%	6,3%	4,3%	7,0%
45-54	5,4%	6,7%	4,7%	7,3%
55-64	7,4%	8,7%	7,5%	8,9%
65+	8,1%	7,7%	8,1%	9,9%

Kleurenschaal: hoe roder, des te hoger het verzuimpercentage; hoe groener, des te lager.

Soort instelling x leeftijd x geslacht

lft.	roc's			beroepscolleges		
	m	v	totaal	m	v	totaal
0-24	2,1%	2,6%	2,4%	1,6%	3,2%	2,7%
25-34	3,6%	6,3%	5,3%	3,6%	5,4%	4,8%
35-44	4,2%	6,7%	5,7%	4,3%	6,8%	5,8%
45-54	5,0%	7,1%	6,2%	5,2%	6,3%	5,8%
55-64	7,5%	8,7%	8,1%	8,0%	8,6%	8,3%
65+	7,8%	8,6%	8,1%	8,0%	14,9%	9,5%
totaal	5,4%	7,1%	6,4%	5,5%	6,5%	6,0%

Soort instelling x geslacht x funciecategorie

funciecat.	roc's			beroepscolleges		
	M	V	totaal	M	V	totaal
OBP	5,6%	6,8%	6,3%	5,7%	5,8%	5,8%
OP	5,3%	7,4%	6,4%	5,4%	6,9%	6,2%
totaal	5,4%	7,1%	6,4%	5,5%	6,5%	6,0%

Soort instelling x leeftijd x funciecategorie

lft.	roc's			beroepscolleges		
	OBP	OP	totaal	OBP	OP	totaal
0-24	2,1%	3,2%	2,5%	1,8%	3,5%	2,7%
25-34	4,8%	5,5%	5,3%	4,8%	4,8%	4,8%
35-44	5,6%	5,8%	5,7%	5,4%	5,9%	5,8%
45-54	6,3%	6,1%	6,2%	5,4%	6,1%	5,8%
55-64	8,1%	8,1%	8,1%	7,9%	8,5%	8,3%
65+	8,2%	8,3%	8,2%	6,3%	12,4%	9,5%
totaal	6,3%	6,4%	6,4%	5,8%	6,2%	6,0%

Meldingsfrequentie

Funciecategorie x geslacht x leeftijd

leeftijd	OBP		OP	
	M	V	M	V
0-24	0,38	0,51	0,81	1,18
25-34	0,93	1,04	0,99	1,17
35-44	0,82	0,92	0,94	1,06
45-54	0,79	0,87	0,88	1,03
55-64	0,79	0,89	0,89	0,98
65+	0,33	0,40	0,46	0,65

Kleurenschaal: hoe roder, des te hoger de meldingsfrequentie.

Soort instelling x leeftijd x geslacht

lft.	roc's			beroepscolleges		
	M	V	totaal	M	V	totaal
0-24	0,42	0,70	0,59	0,84	0,90	0,88
25-34	0,91	1,09	1,03	1,24	1,29	1,28
35-44	0,86	0,98	0,94	1,08	1,08	1,08
45-54	0,82	0,93	0,89	1,01	1,04	1,03
55-64	0,82	0,92	0,88	1,00	1,03	1,01
65+	0,40	0,50	0,44	0,35	0,60	0,41
totaal	0,81	0,95	0,89	1,03	1,09	1,07

Soort instelling x geslacht x funciecategorie

functie	roc's			beroepscolleges		
	M	V	totaal	M	V	totaal
OBP	0,74	0,87	0,82	0,89	0,93	0,91
OP	0,85	1,03	0,96	1,10	1,21	1,16
totaal	0,81	0,95	0,90	1,03	1,09	1,07

Soort instelling x leeftijd x funciecategorie

lft.	roc's			beroepscolleges		
	OBP	OP	totaal	OBP	OP	totaal
0-24	0,45	0,99	0,61	0,51	1,27	0,88
25-34	0,99	1,05	1,03	1,13	1,33	1,28
35-44	0,88	0,98	0,94	0,95	1,15	1,08
45-54	0,83	0,94	0,89	0,93	1,10	1,03
55-64	0,84	0,91	0,88	0,92	1,08	1,01
65+	0,36	0,54	0,44	0,42	0,39	0,41
totaal	0,82	0,96	0,90	0,91	1,16	1,07

Nulverzuim

Funcatiecategorie x geslacht x leeftijd

leeftijd	OBP		OP	
	M	V	M	V
0-24	89,8%	84,7%	63,1%	52,4%
25-34	58,8%	50,7%	47,1%	38,2%
35-44	55,4%	47,6%	45,7%	38,9%
45-54	54,3%	48,4%	47,1%	40,8%
55-64	50,4%	43,6%	45,0%	37,0%
65+	76,5%	75,1%	72,2%	63,4%

Kleurenschaal: hoe groener, des te hoger het nulverzuim.

Soort instelling x leeftijd x geslacht

lftcat	roc's			beroepscolleges		
	M	V	totaal	M	V	totaal
0-24	86,4%	77,3%	80,9%	78,0%	71,0%	73,2%
25-34	53,1%	43,7%	47,0%	44,1%	39,3%	40,9%
35-44	50,6%	43,3%	46,0%	43,8%	41,3%	42,3%
45-54	51,0%	45,0%	47,3%	45,5%	44,2%	44,8%
55-64	47,7%	40,8%	43,9%	43,3%	38,0%	40,9%
65+	74,6%	70,5%	72,8%	73,5%	61,8%	70,8%
totaal	54,4%	46,6%	49,7%	47,9%	44,5%	45,9%

Soort instelling x geslacht x functiecategorie

functiecat.	roc's			beroepscolleges		
	M	V	totaal	M	V	totaal
OBP	60,9%	52,5%	55,7%	55,8%	53,4%	54,3%
OP	48,8%	40,2%	43,8%	43,5%	37,8%	40,3%
totaal	54,3%	46,3%	49,4%	47,9%	44,5%	45,9%

Soort instelling x leeftijd x functiecategorie

lftcat	roc's			beroepscolleges		
	OBP	OP	totaal	OBP	OP	totaal
0-24	86,5%	57,9%	80,1%	88,1%	49,2%	73,2%
25-34	54,0%	42,2%	46,9%	50,2%	37,3%	40,9%
35-44	50,4%	42,2%	45,8%	49,0%	38,4%	42,3%
45-54	50,9%	43,7%	47,2%	47,8%	42,4%	44,8%
55-64	46,7%	41,5%	43,8%	45,0%	37,6%	40,9%
65+	76,5%	68,7%	72,6%	69,0%	72,1%	70,8%
totaal	55,7%	43,8%	49,4%	54,3%	40,3%	45,9%

Gemiddelde verzuimduur

Functiecategorie x geslacht x leeftijd

leeftijd	OBP		OP	
	M	V	M	V
0-24	14,5	15,6	11,7	10,4
25-34	15,1	20,3	13,4	22,9
35-44	15,9	28,7	19,9	29,1
45-54	28,7	32,3	24,4	28,7
55-64	41,6	41,9	35,8	39,5
65+	68,3	71,7	62,9	64,9

Kleurenschaal: hoe roder, des te hoger de gemiddelde verzuimduur.

Soort instelling x leeftijd x geslacht

lftcat	roc's			beroepscolleges		
	m	v	totaal	m	v	totaal
0-24	15,7	13,4	14,0	6,5	10,5	9,3
25-34	14,7	22,6	20,2	12,5	20,5	17,9
35-44	18,8	28,9	25,5	17,6	29,4	25,0
45-54	25,7	31,7	29,6	26,5	25,1	25,7
55-64	39,2	40,7	40,1	34,1	39,1	36,5
65+	59,7	67,5	63,5	94,6	67,7	86,3
totaal	27,1	31,0	29,6	24,1	26,6	25,6

Soort instelling x geslacht x functiecategorie

functiecat.	roc's			beroepscolleges		
	m	v	totaal	m	v	totaal
OBP	29,0	32,2	31,1	26,3	27,9	27,3
OP	25,8	29,9	28,4	23,2	25,9	24,8
totaal	27,0	30,9	29,5	24,1	26,6	25,6

Soort instelling x leeftijd x functiecategorie

lftcat	roc's			beroepscolleges		
	OBP	OP	totaal	OBP	OP	totaal
0-24	16,5	11,2	13,9	8,6	9,6	9,3
25-34	18,8	20,6	20,0	17,8	17,9	17,9
35-44	25,0	25,8	25,5	24,1	25,5	25,0
45-54	31,7	27,6	29,4	27,6	24,5	25,7
55-64	42,5	38,0	40,0	36,8	36,2	36,5
65+	67,9	61,3	64,2	86,7	85,8	86,3
totaal	31,1	28,4	29,5	27,3	24,8	25,6

Bijlage 2 Toelichting bij berekeningen

Zoals in de inleiding vermeld zijn de berekeningen gemaakt op basis van de *Toolkit Verzuimregistratie en -analyse BVE 2022*. Er zijn verschillende checks al in het dataverzamelingstraject uitgevoerd. Op basis hiervan is aan instellingen gemeld wat nog niet correct was aan aangeleverde data, wat in veel gevallen leidde tot een verbeterde her-levering. Daarnaast zijn reparaties, selecties en beslissingen doorgevoerd in de analysefase:

- *Datums*: veel bestanden gingen 'te lang' door: begindata van verzuim of dienstverbanden van ná 31-12-2022 zijn verwijderd. Andere bestanden bevatten 'te oude' data: einddata van verzuim, dienstverbanden etc. van vóór 01-01-2022 zijn verwijderd
- *Sectorgrens*: sommige mbo-instellingen leverden gegevens van alle instellingen onder hun bestuur, waaronder vo-scholen. M.b.v. DUO-gegevens is bepaald welke BRINs bij mbo-instellingen horen; gegevens van niet-mbo-instellingen zijn verwijderd
- Veel databestanden bevatten ook zzp'ers, gedetacheerden en ander *flexpersoneel* waarvoor geen doorbetaling bij ziekte speelt, en die daarom volgens de Toolkit-definities niet in de bestanden thuishoren. Eén instelling heeft hiertoe een lijst opgeleverd van de personeelsnummers die daartoe uit de bestanden gefilterd moeten worden. Voor veel andere instellingen geldt dat deze 'flex'-categorie hoogstwaarschijnlijk ten onrechte wel in de bestanden is opgenomen, evenals vorige jaren.
- *Minimale werktijdfactor (fte)*: er is personeel in de bestanden met werktijdfactor 0 of 0,00001. Dit is waarschijnlijk om administratieve redenen gedaan. Het gaat hier niet om personeel dat feitelijk werkzaam is. De grens is daarom getrokken bij 0,01 fte; personeel onder die grens is uit de tellingen verwijderd. Hetzelfde geldt voor verzuim: alle verzuim voor minder dan 0,01 fte is verwijderd.
- *Maximale werktijdfactor (fte)*: sporadisch komt het voor dat iemand (tijdelijk) meer dan 1 fte werkt (tot 1,2 a 1,3). Er waren ten onrechte ook waarden van 9999 of hoger opgenomen. Alle fte's per persoon boven de 1,5 zijn verwijderd.
- Check *maximale verzuim-fte*: iemand kan niet meer verzuimen dan hij/zij werkt. Verzuim-fte kan dus nooit hoger zijn dan beschikbare werktijd (=werktijdfactor min seniorenverlof). Alle gevallen waar dit wél zo was, zijn per maand gemaximeerd (verzuim-fte gelijkgesteld aan werktijdfactor min seniorenverlof).
- *Maximale verzuimduur*: conform de Toolkit is de verzuimduur gemaximeerd op 156 weken = 1092 kalenderdagen.
- *Verzuimduur per persoon x betermelding*: als iemand 3 dienstverbanden heeft en zich op 1 dag beter meldt, tellen we zo'n geval maar één keer mee.
- *Functiecategorie*: één instelling had iedereen waarde 1 gegeven, en één instelling had een indeling in drie categorieën gemaakt i.p.v. de voorgeschreven twee. Het veld Functiecategorie van die instellingen is niet bruikbaar en daarom op 'missing' gezet – daarmee tellen die gegevens niet mee in de uitsplitsing naar functiecategorie.
- *Welke functiecategorie telt?* Er zijn mensen die gedurende 2022 van functiecategorie zijn gewisseld. Besloten is (in overleg met de begeleidingscommissie) om iemand in te delen in de chronologisch *laatst bekende* functiecategorie.
- *Leeftijd*: instellingen hebben geboortedata aangeleverd. De Toolkit specificeert niet wat de peildatum voor leeftijd moet zijn. Gekozen is voor de eerste dag van het tijdvak waarover we rapporteren (in dit geval 1-1-2022).

- *Soort instelling*: Mbo-instellingen werden tot de rapportage van 2021 in drie categorieën verdeeld: roc's, aoc's en vakinstellingen. Die laatste twee categorieën vallen nu in één groep 'beroepscolleges'. Deze nieuwe indeling in twee categorieën, die van kracht is per 1-8-2022 door de Wet Bestuurlijke Harmonisatie Beroepsonderwijs, wordt in deze rapportage aangehouden.
- *Geslacht*: naast man en vrouw is 'x' ook een mogelijke waarde. Deze kwam in het bestand wel voor, maar in de gehele sector minder dan vijf keer. Daarom is deze categorie niet apart meegenomen in de uitsplitsingen.
- *Verzuimduurklassen*: de verdeling van verzuimgevallen in klassen is in hoofdstuk 5 uitgevoerd voor alle verzuimgevallen die in 2022 zijn beëindigd (dezelfde groep als waarover de gemiddelde verzuimduur is berekend in dat hoofdstuk). T.b.v. de berekening van het verzuimpercentage naar verzuimduurklasse (hoofdstuk 2) zijn óók de verzuimgevallen die op 31-12 nog niet waren beëindigd ingedeeld in de verzuimduurklassen. Dit laatste sluit aan bij de berekeningswijze van salarisverwerkers en de Nationale Verzuimstandaard van het CBS¹².

¹² <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/aanvullende-onderzoeksomschrijvingen/berekening-van-verzuim-nvs-standaard-voor-verzuimregistratie-nationale-verzuimstatistiek>